

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **MUDr. S.**, bývajúcej v P., zastúpenej Advokátskou kanceláriou M., so sídlom v B., proti žalovanému **M.**, bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. J., advokátom v K., **o zaplataenie 15.000 Eur**, vednej na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 8C 69/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. marca 2013, sp. zn. 18Co 108/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 27. júna 2011, č. k. 8C 69/2010, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 15.000 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 60 dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania v sume 1.871,68 Eur na účet právnej zástupkyne do 3 dní, keď na základe vykonaného dokazovania mal jednoznačne preukázané, že žalovaný neoprávnene zasiahol do osobnostných práv žalobkyne, za čo bol aj právoplatne uznaný vinným v trestnom konaní, pričom jeho zásah bol objektívne spôsobilý negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby a vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že tento zásah aj negatívne dopadol na osobnosť žalobkyne. Súd mal zároveň preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi správaním žalovaného a porušením osobnostných práv žalobkyne, preto žalobe v celom rozsahu vyhovel, keď žiadanú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch považoval za primeranú. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p., úspechom v konaní a vznikom trov na právnom zastúpení.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 14. marca 2012, sp. zn. 18Co 108/2011, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v sume 118,44 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil, že zo strany žalovaného došlo k zásahu do viacerých čiastkových práv na ochranu osobnosti žalobkyne. Tieto skutočnosti boli preukázané nielen listinnými dôkazmi, ale aj výpoveďami svedkov aj samotného žalovaného, ako aj rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 6T 24/2009 z 5. októbra 2009, pričom k zásahu došlo najmä v oblasti osobnostných práv na súkromie, rodinný a intímny život žalobkyne. Uviedol, že intímny život je výsostným právom každého občana a zverejnenie jeho osobného života spolu s nezákonným uverejnením fotografie dotknutej osoby spôsobom, ako to vykonal žalovaný, t.j. vylepovaním letákov s jej osobnými údajmi, fotografiou a údajmi o jej intímnom živote, zverejnením inzerátu za žalobkyňu s ponukou sexuálnych služieb na internete, rozposielanie listov s obsahom o jej súkromnom a intímnom živote priateľom a známym nielenže naplnilo zákonné znaky trestného činu, za čo bol žalovaný aj právoplatne odsúdený, ale ide o tak závažný až brutálny zásah do súkromia žalobkyne, že ani verejné ospravedlnenie vykonané žalovaným s odstupom času nie je postačujúce na nápravu najmä citovej ujmy, ktorú utrpela žalobkyňa, verejného poníženia, ale aj k následkom zanechaným na jej psychickom stave a duševnom zdraví. Z uvedeného dôvodu bolo namieste priznať žalobkyni aj finančnú satisfakciu tak, ako aj správne priznal súd prvého stupňa. So závermi súdu prvého stupňa sa odvolací súd plne stotožnil a výšku priznanej nemajetkovej ujmy považoval za primeranú zásahu do jej práv na ochranu osobnosti, dĺžke trvania zásahu, spôsobu, akým k zásahu došlo a následkom, ktoré tento zanechal na psychickom zdraví žalobkyne. K námietke žalovaného týkajúcej sa koncentračnej zásady vyjadrenej v ustanovení § 118a ods. 1 až 3 O.s.p. odvolací súd uviedol, že nezistil pochybenie súdu prvého stupňa v tomto smere. Právny zástupca žalovaného s poukazom na toto ustanovenie na pojednávaní pred súdom prvého stupňa sa stotožnil s návrhom na vykonanie dôkazov právnym zástupcom žalobkyne a iné návrhy nemal. Dôkazy predložené v štádiu odvolacieho konania nemajú žiaden vplyv na rozhodnutie v predmetnej veci, pričom ide o dôkazy, s ktorými žalovaný disponoval ešte pred začatím konania, pretože sám potvrdil, že ich mal jeho predchádzajúci právny zástupca, teda ich mohol kedykoľvek vyžiadať a v konaní použiť. Vzhľadom k tomu, že nezistil pochybenia súdu prvého stupňa, jeho rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspechom v konaní.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podal dovolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., keď napadnuté rozhodnutie považuje za postup, ktorým sa mu odňala možnosť konať pred súdom, pričom odvolací súd navyše vec nesprávne právne posúdil, keď bez ďalšieho nebolo opravnému prostriedku podanému žalovaným odvolacím súdom vyhovené, aj keď zo súdneho spisu jednoznačne vyplýva odôvodnenosť odvolania. Prvostupňový súd podľa žalovaného nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne posúdil stav veci. Ide tu o nesprávne hodnotenie dôkazov, čím sa skutkové zistenia dostávajú do rozporu s obsahom spisu a závery vyslovené súdom tak nie sú dostatočne podložené skutkovými zisteniami, alebo sú s nimi v rozpore.

Žalobkyňa navrhla dovolanie žalovaného odmietnuť, pretože dôvody dovolania nie sú dané a navrhla žalovanému uložiť povinnosť nahradiť jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky ani jedného z rozsudkov uvedených v označených ustanoveniach. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. a dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval a teda ani nevyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania, ani nepotvrdil rozsudok vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti,

že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalovanému neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Obsah dovolania svedčí o názore žalovaného, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súdmi. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

K námietke žalovaného týkajúcej sa nedostatkov pri vykonaní a hodnotení dôkazov súdmi, dovolací súd uvádza, že táto námietka žalovaného nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko,

čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Pokiaľ ide o námietku žalovaného spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či správnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.), je možné dospieť k záveru, že žalovaný tiež namieta, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľom tvrdenej existencie tzv. inej vady

konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Žalovaný ako dovolací dôvod ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože náklady žalobkyne spojené s odmenou jej právnej

zástupkyne za vyjadrenie k dovolaniu, nepovažoval, vzhľadom na jeho neprípustnosť, za potrebné na účelné bránenie práva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. augusta 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová